

ตนเป็นที่พึ่งของตน

เมื่อพูดถึงคำว่า ตน

ในทางพระพุทธศาสนาเป็นคำสมมติเพื่อเรียกขานสังขารที่ประกอบขึ้นมาจากธาตุทั้งหกคือ

อ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม อากาศธาตุและวิญญาณธาตุ

ในการสื่อสารประกอบกิจการงานต่างๆ

เพื่อความดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างสะดวกสบายไม่ติดขัด

แต่ความจริงสูงสุดของสังขารทั้งหลายล้วนเป็นอนัตตาหาตัวตนที่เป็น

แก่นสารและตัวชูโรงมิได้ คำว่า ตน

มีองค์ประกอบสำคัญสองอย่างคือกายกับจิต

เมื่อพูดถึงการพึ่งอาศัยของตนต้องพูดถึงการพึ่งทั้งสองส่วน

คือพึ่งทางกายและพึ่งทางจิต

เมื่อยังเยาว์วัยทุกคนที่เกิดมาล้วนต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

ในด้านร่างกายเมื่อทารกหรือเด็กหิวอาหารพ่อแม่คอยป้อนอาหารให้

พอโตขึ้นมาแม้จะตักอาหารเข้าปากตนเองได้พ่อแม่ก็ต้องยังหุงหาอาหารให้อยู่

เมื่อเติบโตเต็มที่มีความรู้ความ

สามารถในการผลิตหรือซื้อหาปัจจัยสี่มาเลี้ยงชีวิตได้เองแล้วจึงเรียกว่า
พึ่งตนเองทางร่างกาย

ส่วนที่พึ่งทางใจ เมื่อยังเป็นทารกหรือเด็กๆ ก็ยังต้องพึ่งพ่อแม่ เช่น
เวลาตกใจกลัวใครหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะรีบวิ่งเข้ามาหาพ่อแม่
เมื่อพ่อแม่อุ้มลูกขึ้นมาโอบกอดเสียงร้องด้วยความตกใจกลัวค่อยๆ เบาๆ
ลงและหายไปในที่ที่สุด เมื่อ
จิตใจของลูกรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัยอ้อมแขนของแม่หรือของพ่อจึงเป็นที่พึ่งพิงของลูกที่
อบอุ่นและปลอดภัย

ภัย หรือสังเกตได้จากสัตว์ เช่น
ลูกไก่เวลาเหยี่ยวบินผ่านก็ต้องวิ่งหนีเข้ามาหลบอยู่ที่อกของแม่ไก่แล้วแม่ไก่ก็จะกางปีกก
อกโอบลูก หากเหยี่ยวตัวใดบังอาจโฉบลงมาจับ
ลูกไก่จากอกแม่ไก่ แม่ไก่ทุกตัวล้วนสู้ตายเพื่อปกป้องลูก
สัญชาตญาณของแม่ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์จะรักลูกอย่างมากไม่แตกต่างกัน

เมื่อมนุษย์เติบโตขึ้นมา ได้ศึกษาเล่าเรียน ฝึกฝน
อบรมอย่างถูกต้องก็สามารถพึ่งตนเองได้
การพึ่งตนเองหรือพึ่งผู้อื่นมีเป้าหมายอันเดียวกันคือต้องการให้ชีวิตรอด
ส่วนทางจิตใจเมื่อมนุษย์โตขึ้นความกลัวก็เพิ่มมากขึ้น มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น
เช่น สุภาพสตรีท่านหนึ่งเคยเล่าให้ฟังว่า
เวลาไปทำบุญหรือบริจาคให้แก่องค์กรการกุศลหรือวัดวาอารามต้องบริจาคไม่ต่ำกว่าครึ่ง

ละหนึ่งพันดอลลาร์ เพราะหากบริจาคน้อยกว่านั้นกลัวเขาจะไปนิทาว่ามีเงิน มีฐานะ แต่บริจาคน้อยไม่สมฐานะ สุภาพ

บุรุษท่านหนึ่งใช้รถยี่ห้อดั่งทุกคน แต่งตัวภูมิฐาน ใช้ของแบรนด์เนมที่ทันสมัยที่สุด ให้เหตุผลว่าหากไปไหนไม่มีรถดีๆ ใช้ ไม่กล้าแม้แต่จะเดินลงจากรถให้เพื่อนๆ เห็นว่าจะมาจากรถคันไหน เลยตัดสินใจซื้อรถดีๆ ทุกคนไว้ใจ

แม้จะเป็นหนี้บ้างแต่ก็คุ้มค่าจะได้ทำให้เกิดความมั่นใจในทุกก้าวอย่างไม่หวาดกลัวผู้ใด นี่คือการกลัวของผู้ใหญ่ที่เด็กๆ ไม่มี ความกลัวแบบนี้จะไปชบอกรแม่ก็ไม่หาย ต้องแก้ความกลัวไปตามที่ตนเองคิดว่าทำแล้วหายกลัว

เจ้าของร้านอาหารต่างๆ

เมื่อรู้สึกกลัวว่าลำพังการบริการของมนุษย์คงจะไม่เพียงพอที่จะเรียกหรือดึงดูดลูกค้าให้เข้ามา รับประทานอาหารอย่างหนาแน่น

นอกจากจะตกแต่งร้านให้หรูแล้วยังต้องอัญเชิญเจ้าพ่อ

เจ้าแม่หรือนำตัวเงินตัวทองมาห้อยไว้หน้าร้าน

หรือบางแห่งหากผู้วิเศษตนใดอวดอ้างว่า

ตนเองมีของวิเศษทางเมตตามหานิยมทำมาค้าขึ้น

เจ้าของร้านอาหารก็จะเชิญให้ไปทำผ้ายันต์ผืนใหญ่ๆ

ที่วาดรูปนางกวักเต็มทั้งผืนแล้วเขียนอักขระที่ใครๆ ก็อ่านไม่ออก

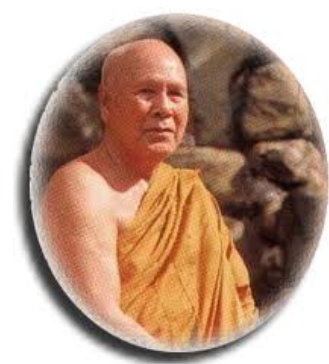
เพื่อจะได้กวักเรียกให้แขกเข้ามาใช้บริการในร้านของตนเยอะๆ

บางคนมีเงินซื้อรถมาแล้วแต่ยังไม่กล้าขับเพราะกลัวอุบัติเหตุจึงนำไปให้พระภิกษุจอมขมังเวทย์เจิมเสียก่อน

ด้วยการนำแป้งและผงอะไรบางอย่างมาผสมกับน้ำหอมแล้วเขียนด้วยตัวอักษรที่ใครๆ
 แม้แต่ผู้เจิมก็แปลไม่ออกว่าแปลว่าอะไร

เรื่องเจิมนี้หลวงพ่อบุญญานันทะเคยเล่าให้ฟังว่ามีคนนำรถไปให้ท่านเจิมครั้งหนึ่ง
 ท่านแนะนำว่าเจิมรถ รถไม่รู้เรื่องอะไรหรอก ต้องเจิมหัวคนขับ
 แต่คนขับก็ยังจะยื่นจะขอท่านว่าช่วยเจิมที่รถให้หน่อย

ท่านเลยขอปากกาเมจิกชนิดติดทนเขียนลงไปว่า ระวัง คำเดียว

แล้วท่านอธิบายว่าถ้าขับรถด้วยความระมัดระวังจะมีแต่ปลอดภัย
 ไม่พบอุบัติเหตุและอุบัติเหตุใดๆ

มนุษย์ต้องการที่พึ่งเพื่อให้รอดทั้งกายและจิตใจจึงดิ้นรนไขว่คว้าสิ่งต่างๆ มาเป็นที่พึ่ง
 การพึ่งพาทางใจนั้นก็ยังคงปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะพึ่งพาให้มากขึ้น
 จนปัจจุบันนี้มนุษย์ต้องพึ่งวัตถุและเครื่องมือเครื่องใช้สมัยใหม่จนทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้
 ยังมีเครื่องมือใช้ไม่สอยเพิ่มมากขึ้น

ความสามารถของมนุษย์ส่วนใหญ่ที่เคยพึ่งตนเองก็ลดน้อยลงไป

เมื่อก่อนมนุษย์พึ่งพาตนเองได้แทบทั้งหมดทุกเรื่องของการดำเนินชีวิตไม่ต้องอาศัยกลไก
 ตลาดเลยไม่ว่าจะเป็นปัจจัยสี่หรือเครื่องยังชีพอื่นๆ

แต่ปัจจุบันนี้มนุษย์ต้องไปพึ่งตลาดมากขึ้น

ความดิ้นรนแสวงหาเงินเพื่อนำไปจับจ่ายในตลาดก็มีมากขึ้น

แทนที่โลกเจริญมากขึ้น มนุษย์จะมีปัจจัยเครื่องยังชีพมาก ง่ายและสะดวกขึ้น
แต่กลายเป็นว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ขาดแคลนมากขึ้น
ชีวิตทุกข์ทรมานกับการแสวงหาเงินตราที่เป็นคุณค่าเทียมมากกว่าปัจจัยสี่ เช่น
ข้าวปลาอาหารมากขึ้น ทั้งนี้เพราะมนุษย์ทั่วไปอยู่ในสภาพที่พึ่งตนเองแทบไม่ได้เลย

ในด้านจิตใจแม้มนุษย์จะมีศาสนธรรมของตนๆ
ที่จะชี้ทางให้ปฏิบัติในเรื่องต่างๆ โดยเริ่มที่ตนเองและพึ่งตนเองให้ได้
โดยเฉพาะหลักธรรมในพระพุทธศาสนาทุกหมวด ทุกชั้นทุกตอน
พระพุทธเจ้าทรงเน้นให้พุทธศาสนิกชนพึ่งตนเอง แต่เมื่อพุทธ
ศาสนิกชนเกิดความกลัวก็ไม่ยอมพึ่งธรรมหรือพึ่งตนเอง
กลับสร้างวัตถุหรือเครื่องรางของขลังนอกคำสอนของพระพุทธศาสนามาพึ่ง
จนทำให้เข้าใจไขว้เขวไปว่านั่นคือที่พึ่งในพระพุทธศาสนา
แทนที่พุทธศาสนิกชนจะชวนชวายทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจ
หรือกำลังทรัพย์เพื่อนำตนเองให้เข้าถึงธรรม
พึ่งพระธรรมจนพระธรรมมีเต็มเปี่ยมในชีวิตจิตใจแล้วต่อมาก็พึ่งตนเอง

คำว่า การพึ่งตนเองในพระพุทธศาสนาก็หมายถึงพึ่งพระธรรมนั่นเอง
เพราะพระธรรมของพระพุทธเจ้าเน้นตรงลงไปยังการปฏิบัติที่ตนเองมิใช่ไปพึ่งพาวัตถุภา
ยนอก
การพึ่งตนเองได้จึงต้องนำพระธรรมมาพัฒนาตนเองจนมีความมั่นคงและมั่นใจเต็มที่แล้ว
จึงพึ่งตัวเอง เมื่อพุทธบริษัทพึ่งตนเองได้พระพุทธศาสนาก็จะเจริญรุ่งเรืองมากขึ้น
เพราะพระธรรมถูกนำมาปฏิบัติมากขึ้นจนผู้ปฏิบัติรู้สึกได้ว่าเป็นสุขเพราะการปฏิบัติธรรม

ม

ทรัพย์สินของผู้ที่เข้าถึงธรรมแล้วก็จะนำไปพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพึ่งตนเองทั้งทางกาย
และทางใจอย่างถูกต้องมากขึ้น

ไม่ต้องสูญเสียไปกับการซื้อเครื่องรางของขลังมาวางไว้ตามบ้าน
ตามร้านหรือห้อยไว้ตามตัวให้กรงรังโดยไม่มีประโยชน์อะไร

เครื่องรางของขลังอะไรได้รับการโฆษณาชวนเชื่อดีๆ

คราวหนึ่งก็ซื้อฮาเฮโลสารพาไปซื้อกันครึ่งหนึ่งพอกระแสโฆษณาลดลง

กระแสความหือก็เหือดแห้งหายไป

คงจำกันได้คราวกระแสจตุคามรามเทพมาแรงเชียวกราก

สนนราคาชิ้นละห้าร้อยเหรียญไม่มีใครต่อแม่แต่คำเดียว

แต่พอกระแสตกตอนนี้ไล่แจกฟรีก็ไม่มีใครอยากจะรับไปเก็บไว้ที่บ้านรกคอ

เมื่อก่อนเคยเห็นคนนิยมห้อยจตุคามออกนอกเสื้อเป็นทั้งเครื่องรางของขลังและเครื่องประ
ดับกันเต็มบ้านเต็มเมือง ตอนนี้ไม่มีให้เห็นอีกแล้ว

คราวหนึ่งกระแสพระคูศัพย์ถูกปั่นจนมาแรงเชียวกราก

หลายคนที่มีพระดังกล่าวไว้ครอบครองแล้วจะคูศัพย์สินไหลมาเทมาโดยไม่ต้อง
ออกแรงทำอะไรให้ลำบาก

เวลาผ่านไปไม่ถึงสิบปีก็ไม่เห็นว่าพระจะแสดงฤทธิ์ให้คนซื้อพระรวกกันทั่วหน้าสักที

เจอหน้าใครๆ ก็ล้วนแต่บ่นเรื่องว่าเศรษฐกิจไม่ดี เงินทองไม่ค่อยจะมี
ถ้าพระคุณทรัพย์จะคุณทรัพย์ได้จริงดังคำโฆษณาชวนเชื่อที่น่าจะ
นำไปประดิษฐานไว้หน้ากระทรวงการคลังให้คุณทรัพย์เข้าคลังให้มากประเทศชาติจะได้มี
นกง ประชาชนมั่งคั่ง แต่เท่าที่เห็นมีแต่ปรากฏการณ์ที่ตรงกันข้าม
ประเทศชาติชอกช้ำ ประชาชนย่ำแย่ กลุ่มคนที่รวยเอาๆ
ก็เห็นจะมีแต่กลุ่มคนที่ขายพระคุณทรัพย์นี้แหละ

มนุษย์ต้องการที่พึ่งทางกายเพื่อให้กายรอดจากความหิวโหยเจ็บปวด
ต้องการที่พึ่งทางใจเพื่อป้องกันความกลัว
มนุษย์ยิ่งพึ่งปัจจัยภายนอกมากเท่าไรมนุษย์ก็ยิ่งหาความสุขและความปลอดภัยไม่พบมาก
ขึ้นเท่านั้น
ถึงเวลาที่มนุษย์จะต้องกลับมาทบทวนกันว่าคุณค่าแท้ที่ร่างกายต้องการเพื่อความอยู่รอดจ
ริงๆ คืออะไร มีมากแค่ไหน ก็ใช้สอยเท่าที่จำเป็น ตัดส่วนเกินออกไป

ส่วนที่พึ่งทางใจนั้นเมื่อเกิดความกลัวขึ้นก็พึ่งสิ่งสูงสุดในศาสนาที่ตนนับถืออย่างชัดเจนไ
ม่สับสน เช่น พุทธบริษัทพึ่งพระรัตนตรัยคือพระพุทธ พระธรรมและพระ
สงฆ์ก็จงนำเอาพระพุทธานุ พระธรรมคุณและพระสังฆคุณเข้ามาปฏิบัติที่กาย
วาจาและใจ จะทำ จะพูดและคิดสิ่งใดเพียบพร้อมไปด้วยพระพุทธานุ
พระธรรมคุณและพระสังฆคุณล้วนๆ แท้ๆ แล้วทุกคนก็จะได้รับความปลอดภัยและมั่นใจ
ชาวพุทธต้องเข้าถึงพระคุณของพระรัตนตรัยด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยผู้วิเศษจอมขมัง
เวทย์มาปลุกเสกแต่ประการใด

วันอังคารที่ 21 มิถุนายน 2554

ณ.วัดพุทธปัญญา

เวลา 14.30 น.

ดร.พระมหาจรรยา สุทธิญาโณ

เจ้าอาวาสวัดลอยฟ้า(Sky temple no boundary)

www.skytemple.org